

Mali tatilin dava açma sürelerine etkisi

Ayşe Uzun

1. Giriş

Vergi kanunlarında yazılı olan sürelerin ne şekilde hesaplanacağı 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun ("VUK") "Sürelerin Hesaplanması" başlıklı 18. maddesinde düzenlenmiştir. Madde hükmüne göre, süreler üç şekilde belirlenmiş olabilir: Gün olarak, hafta olarak veya sonu belli bir gün olarak.

Şayet süre gün olarak belirlenmişse, sürenin başladığı gün hesaba katılmaz (süre ertesi günden başlar) ve son günün mesai bitiminde sona erer. Sürenin hafta veya ay olarak belirlendiği durumlarda ise süre, sürenin başladığı günün, sürenin bittiği hafta veya ayda tekbül ettiği günün mesai bitiminde sona erer. Sürenin sonunun belli bir gün olarak belirlendiği hallerde ise süre, o günün mesai bitiminde sona erer. Bunun yanında, söz konusu maddede resmi tatil günlerinin süre hesabında dikkate alınacağı ancak süre bitiminin resmi tatile denk gelmesi durumunda, süre bitiminin tatili takip eden ilk iş gününün mesai bitimi olarak ele alınacağı öngörülmüştür.

Ancak bahsedilen sürelerin bitimlerinin, 1 Temmuz - 30 Ağustos tarihleri arasında bir güne rastlaması halinde, söz konusu süreler uzayacaktır, zira 5604 sayılı Mali Tatil İhdas Edilmesi Hakkında Kanun ("Kanun") ile 1 Temmuz – 20 Temmuz tarihleri arasının "mali tatil" uygulanması kararlaştırılmıştır. Mali tatilin bitiminde ise 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda ("İYUK") yer verilen "çalışmaya ara verme süresi" başlamaktadır. Bitim gününün işte bu tarihler arasında yer alması halinde, sürelerin nasıl etkileneceği, makalemizin konusunu oluşturmaktadır.

2. Mali tatil uygulaması

Mali tatil, 28.03.2007 tarihli ve 5604 sayılı Mali Tatil İhdas Edilmesi Hakkında Kanun ile uygulanmaya başlanmıştır. Kanun'un 1. maddesinde her yıl Temmuz ayının birinden yirmisine kadar (yirmisi dahil) mali tatil uygulanacağı, Haziran ayının son gününün tatil günü olması halinde, mali tatilin Temmuz ayının ilk iş gününü takip eden günden başlayacağı belirtilmektedir.

Buna göre içinde bulunduğumuz 2016 yılında mali tatil, 1 Temmuz 2016 Cuma gününde başlayacak ve 20 Temmuz 2016 Çarşamba tarihine kadar, bu tarih dahil olmak üzere devam edecektir.

3. Mali tatil süresinin kapsamı dışında kalan haller

Kanun'un 1. maddesinin 7. fıkrasında mali tatil uygulamasının kapsamında yer almayan vergiler sayılmıştır. Bunlar:

- Özel tüketim vergisi,
- Banka ve sigorta muameleleri vergisi,
- Özel iletişim vergisi,
- Şans oyunları vergisi
- Gümrük idareleri, il özel idareleri ve belediyeler tarafından tarh ve/veya tahsil edilen vergi, resim ve harçlar (ithalde alınan katma değer vergisi, emlak vergisi, çevre temizlik vergisi gibi)

olarak öngörülmüştür.

1 sıra numaralı Mali Tatil Uygulaması Hakkında Genel Tebliğ'de ise kaynak kullanımını destekleme fonu ve ödeme sürelerinin 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tayin edildiği hallerde de sürelerin mali tatil nedeniyle uzamayacağı belirtilmiştir¹.

4. Mali tatil sebebiyle sürelerin uzayacağı haller

Kanun'un 1 inci maddesinin 2. fıkrasında, aşağıda belirtilen sürelerin son gününün mali tatile denk gelmesi halinde ise, bu sürelerin mali tatilin son gününü izleyen tarihten itibaren yedi gün uzamış sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

¹BAKMAZ, Zübeyir. Vergi Mevzuatı Yönünden Mali Tatil Uygulaması. Lebib Yalkın.

Buna göre 2016 yılı için, mali tatil 20 Temmuz 2016 tarihinde sona ereceğinden, aşağıda sayılan sürelerin son günü 27 Temmuz 2016 tarihi olacaktır.

- a) Beyana dayalı tarhiyatta, kanuni süresinde verilmesi gereken beyannamelerin verilme süreleri,
- b) İkmalen, re'sen veya idarece yapılan tarhiyatta, vadesi mali tatile rastlayan vergi, resim ve harçlar ile vergi cezaları ve gecikme faizlerinin ödeme süresi,
- c) Tarh edilen vergilere ve/veya kesilen cezalara karşı uzlaşma talep etme veya cezada indirim hükümlerinden yararlanmak amacıyla yapılacak başvurulara ilişkin süreler,
- ç) Devamlı bilgi verme hükümleri kapsamında verilmesi gereken bilgilerin verilmesine ilişkin süreler,

Bunun yanında, Kanun'un 1. maddesinin 6. fıkrasında, madde kapsamındaki kanuni ve idari sürelerin mali tatilin sona erdiği günü izleyen beş gün² içinde bitmesi halinde, söz konusu sürelerin mali tatilin son gününü izleyen tarihten itibaren beşinci³ günün mesai saati bitiminde sona ermiş sayılır.

Örneğin, bir mükellef adına yapılan ikmalen tarhiyata ilişkin olarak düzenlenen vergi ve ceza ihbarnamelerinin 22 Haziran 2016 tarihinde mükellefe tebliğ edildiği durumu ele alalım. Tarhiyat sonrası uzlaşma talebinin, vergi ve ceza ihbarnamelerinin tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde yapılması gerekmektedir. Ancak bu sürenin son günü olan 22 Temmuz 2016 tarihi, mali tatilin sona erdiği günü izleyen beş günlük süre içinde yer almaktadır. Bu durumda bahsedilen hüküm uyarınca mükellefin uzlaşma talep etme süresi 25 Temmuz 2016 tarihine kadar (bu tarih dahil) uzamış olacaktır.

5. Mali tatil sebebiyle sürelerin duracağı haller

Kanun'un 1. maddesinin 3. fıkrasında ise sürelerin mali tatil süresince işlemeyeceği haller şu şekilde sayılmıştır:

- “d) Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirli sürelerde yapılması gereken;
- Muhasebe kayıt süreleri,
 - Bildirim süreleri ve
 - Vergiyle ilgili işlemlere ilişkin **dava açma süreleri**”

Bu kapsamda, muhasebe kayıt süreleri, Vergi Usul Kanunu'nun 153 ilâ 170. maddelerinde düzenlenen bildirimlerin yapılması gereken süreler ve dava açma süreleri, mali tatile rastlamaları halinde, işlemeyecektir.

6. Mali tatilin dava açma sürelerine etkisi

Bilindiği üzere ikmalen, re'sen veya idarece yapılmış olan tarhiyatlara karşı mükelleflerin dava açma süresi, tarhiyata ilişkin vergi/ceza ihbarnamesinin tebliğ tarihinden itibaren 30 gündür.

Ancak Mali Tatil İhdas Edilmesi Hakkında Kanun'da dava açma sürelerinin mali tatile denk gelmesi durumunda dava açma sürelerinin mali tatil süresince işlemeyeceği belirtilmiştir.

Bu durumu bir örnekle açıklamak gerekirse, bir mükellef adına yapılan ikmalen tarhiyata ilişkin olarak düzenlenen vergi ve ceza ihbarnamelerinin mükellefe 29 Haziran 2016'da tebliğ edildiği halde dava açma süresi 1 Temmuz 2016'da duracaktır. Bu durumda mali tatile kadar işleyen 1 günlük süre dikkate alınacak ve süre mali tatilin sona erdiği 20 Temmuz 2016 tarihinden itibaren 29 günlük sürenin hesaplanması yoluyla tekrar belirlenecektir. Bu durumda dava açma süresinin son günü 18 Temmuz 2016 olarak yeniden belirlenmiş olacaktır.

7. Mali tatil ve çalışmaya ara verme süresi ilişkisi

Çoğu durumda dava açma süresinin mali tatile rastlaması sonucu dava açma süresinin mali tatilin bitiminden itibaren yedi gün uzaması, bu tarihin İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 61. maddesinde düzenlenen

² (27.01.2016 öncesinde bu süre yedi gün olarak düzenlenmişti)

³ (27.01.2016 öncesinde bu süre yedinci gün olarak düzenlenmişti)

“Çalışmaya Ara Verme” süresine denk gelmesine sebep olmaktadır. Nitekim 1 sıra numaralı Mali Tatil Uygulaması Hakkında Genel Tebliğ’de dava açma süresinin son gününün İYUK m.61’de öngörülen çalışmaya ara verme süresine rastlaması durumunda dava açma süresinin, çalışmaya ara vermenin sona erdiği günü izleyen günden itibaren yedi gün uzayacağı belirtilmiştir⁴.

Örnek vermek gerekirse, 3 Haziran 2016 tarihinde ihbarname tebliğ edilen bir mükellef, dava açma süresi tebliğ tarihinden itibaren 30 gün olduğundan, 3 Temmuz 2016’ya dek tarhiyata karşı dava yoluna başvurabilecektir. Ancak sürenin bitimi mali tatile denk geldiğinden, sürenin işlemesi mali tatilin başlangıç tarihi olan 1 Temmuz 2016’da duracaktır. 1 Temmuz 2016 tarihi itibarıyla mükellefin dava açmak için elinde kalan süre 3 gün olduğundan, bu 3 günlük süre mali tatilin bitiminden itibaren işlemeye devam edecektir. Bu durumda dava açma süresinin son günü 23 Temmuz 2016 olacak ancak bu tarih de malî tatilin sona erdiği günü izleyen beş gün içinde olduğundan dava açma süresinin son günü 25 Temmuz 2016 olacaktır.

İYUK’un “Çalışmaya ara verme” başlıklı 61. maddesinde, bölge idare, idare ve vergi mahkemelerinin her yıl 20 Temmuz’dan 31 Ağustos’a kadar çalışmaya ara vereceği düzenlenmiştir⁵. Aynı Kanun’un 8. maddesinde ise İYUK’ta yazılı sürelerin bitmesinin çalışmaya ara verme zamanına rastlaması halinde, bu sürelerin ara vermenin sona erdiği günü izleyen tarihten itibaren yedi gün uzamış sayılacağı belirtilmiştir. Bu durumda, dava açma süresinin son gününün 20 Temmuz ila 31 Ağustos arasında bir tarihe rastlaması halinde, dava açma süresi ara vermenin son gününü – 2016 yılı için bu tarih 31 Ağustos’tur- izleyen tarihten itibaren yedi gün uzamış sayılacak, yani son günü çalışmaya ara verme süresine rastlayan dava açma süreleri 7 Eylül 2016 günü mesai bitimine dek uzamış sayılacaktır.

Örneğimize geri dönecek olursak, görüldüğü üzere, dava açma süresinin son günü olan 25 Temmuz 2016 çalışmaya ara verme zamanına rastlamaktadır. Bu durumda dava açma süresi, çalışmaya ara verme süresinin sona erdiği günü izleyen tarihten itibaren yedi gün uzayacak, yani dava açma süresinin son günü 7 Eylül 2016 olacaktır.

Mali tatilin dava açma süresi dışındaki savunmaya yanıt, temyiz, karar düzeltme sürelerine etkisi hakkında ise 5604 sayılı kanunda ve buna ilişkin ikincil düzenlemelerde herhangi bir açıklama bulunmamaktadır. Nitekim, Danıştay 3. Dairesi 23.02.2009 tarihli bir kararında (2007/3182 E., 2009/461 K.) idari yargılamada dava açma ve kanun yollarına başvurma sürelerinin durması veya kesilmesini gerektiren durumların ancak yasal bir düzenlemeyle yapılabileceğini, 5604 sayılı Kanun’da açıkça mali tatil süresince vergiyle ilgili işlemlere ilişkin dava açma sürelerinin işlemeyeceğinin kurala bağlanmasına karşın, temyiz başvurularına ilişkin benzer şekilde bir hüküm öngörülmediğinden bahisle, mali tatilin temyiz başvurularında etkisi olmayacağını belirtmiştir. Bu nedenle söz konusu sürelerle ilişkin kanun metninde ve ikincil düzenlemelerde herhangi bir açıklama bulunmadığından mali tatilin temyiz sürelerine etki etmeyeceğini söylemek mümkün görünmektedir.

8. Sonuç

Süreler, vergi yargılaması açısından son derece önem arz etmekte, özellikle dava açma süreleri, gözden kaçırılmaları halinde mükellef açısından hak kayıplarına sebep olacağından hayati önem taşımaktadır. Makalemizde dava açma sürelerinin son gününün 1 Temmuz - 30 Ağustos tarihleri arasında bir güne rastlaması halinde, söz konusu sürelerin mali tatilden ve mali tatil sebebiyle uzamaları neticesinde İYUK’da öngörülen çalışmaya ara verme süresine rastlaması durumunda nasıl etkileneceği açıklanmıştır. Gerek mevzuatta düzenleme olmaması sebebiyle gerek de Danıştay içtihadı uyarınca sadece dava açma sürelerinin bu durumdan etkileneceği, bunun dışında kalan savunmaya yanıt, temyize ve karar düzeltmeye başvuru sürelerinin mali tatilden etkileneceği anlaşılmaktadır.

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarının konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş. ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.

⁴ ÜNAL, Halil. Mali Tatil Uygulaması. Vergi Sorunları.

⁵ GÜMÜŞ, Erhan. Mali Tatil Tebliğindeki Dava Açma Süresi Değişti. Yaklaşım Dergisi.

EY

Building a better
working world